

Centrum
Inicjatyw
Lokalnych

CIL SOŁACZ

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

#poznawspiera

Fundacja
ARS BONITAS

POZnań*

Diagnoza Społeczności Lokalnej

Osiedla Sołacz w Poznaniu

aktualizacja z 2022 roku

Niniejszy dokument opracowano w ramach projektu "CIL SOŁACZ"

Dofinansowano z budżetu Miasta Poznania

#poznanwspiera

Opracowanie i redakcja: mgr Gabriela Tobała - menedżer kultury

Poznań, 2022 rok

Kontakt:

e-mail: cilsolacz@wp.pl

Facebook: [@cil.solacz](https://www.facebook.com/cil.solacz)

CELE I ZAŁOŻENIA ZAKTUALIZOWANEJ DIAGNOZY

Głównym celem zaktualizowanej diagnozy jest pełniejsze, w stosunku do pierwotnego opracowania, określenie problemów i potrzeb oraz zasobów i potencjału mieszkańców Osiedla Sołacz.

Niniejszy dokument opracowany został na podstawie badań ilościowych i jakościowych oraz analiz dotyczących wymiarów empowermentu, czyli angażowania i kooperacji mieszkańców.

Diagnoza została oparta na źródłach, takich jak: ankiety, wywiady, analiza danych zastanych i obserwacje.

Raport zawiera mapę problemów i potrzeb oraz zasobów i potencjału mieszkańców, wyniki badań, analizę podjętych działań i osiągniętych rezultatów, a także wnioski i rekomendacje na kolejny rok.

Powyższe opracowanie zrealizowane zostało pod kierunkiem mgr Gabrieli Toboły, specjalizującej się w działaniach społecznych adresowanych do lokalnych społeczności.

Wszelkie działania podejmowane w 2022 roku w ramach projektu CIL SOŁACZ przyczyniły się do opracowania niniejszego raportu.

FUNDACJA ARS BONITAS i PROJEKT "CIL SOŁACZ"

Centrum Inicjatyw Lokalnych - CIL SOŁACZ działa na terenie Osiedla Sołacz od 2020 r. przy Fundacji ARS BONITAS w formie projektu społecznego realizowanego na zlecenie Gabinetu Prezydenta Miasta Poznania.

Działalność CIL-u ukierunkowana jest na wzmacnianie samorządności mieszkańców Sołacza oraz tworzenie sieci współpracy lokalnych struktur, celem przygotowania ich do wspierania rozwoju tutejszej społeczności, wzmacniania jej zdolności do rozwiązywania swoich problemów, tworzenia środowiska zmiany oraz budowania potencjału, zarówno całej społeczności, jak i grup wchodzących w jej skład, w tym rodzin, seniorów oraz grup defaworyzowanych. Celem działania CIL-u jest również wspieranie mieszkańców w sprawowaniu kontroli nad własnym życiem i uczestniczeniu w podejmowaniu decyzji, także publicznych, które ich dotyczą.

Zadaniem Centrum Inicjatyw Lokalnych jest kreowanie i wspomaganie działań wzmacniających społeczność lokalną przez pobudzanie aktywności społecznej oraz zachęcanie do działania na rzecz wspólnej przestrzeni i rozwoju. Wspomagając inicjatywy nieformalne, CIL wzmacnia potencjał społeczny mieszkańców osiedla, umożliwiając im partycypację i uczestnictwo w życiu społecznym.

Organizacją prowadzącą CIL Sołacz jest Fundacja ARS BONITAS z siedzibą w Poznaniu, która działa od 2007 roku na terenie Poznania na rzecz kultury, sztuki, edukacji, integracji społecznej oraz rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych.

OSIEDLE SOŁACZ

Według "Spisu Jednostek Pomocniczych" obowiązującego od 2011 r. - powierzchnia Osiedla Sołacz wynosi: 5,54 km², a gęstość zaludnienia: 1002,71 osób/km².

Osiedle Sołacz - znajduje się w centralnej części miasta, w dolinie rzeki Bogdanki i należy do dzielnicy Jeżyce.

Obręb osiedla wyznaczony został ulicami: Lutycką, Witosa, Szydlowską, rejonem ulicy Źródlanej, Urbanowską, Pułaskiego, Niską, Grudzieniec oraz rejonem ul. Czarnohorskiej.

W obrębie Osiedla Sołacz znajduje się również Jezioro Rusałka z większą częścią Lasku Gołęcińskiego.

Teren Osiedla Sołacz obejmuje ulice: Aleja Wielkopolska, Bociania, M. Drzymały, Dworkowa, Gołęcińska, Góralska, Grudzieniec, Kaszubska, Klin, Kujawska, Kurpiowska, Litewska, Łądy, Małopolska, Mazowiecka, Nad Potokiem, Nad Wierzbakiem, Niestachowska, Niska, Plac Orawski, Pałucka, Podhalańska, Podlaska, Podolska, Podolańska, Poleska, Pomorska, Plac Spiski, Śląska, Śpiewaków, Warmińska, Wiece, W. Witosa, Wojska Polskiego, Wołyńska, Żmudzka oraz: Dojazd - numery 3-7, 10, 30-30a, 30b1-30b17, K. Pułaskiego - numery nieparzyste 9-23, Szydlowska - numery nieparzyste 29-41,53, Urbanowska - numery nieparzyste 1-13B, 39.

Wizytówką Sołacza jest zabytkowa, niska zabudowa domów jednorodzinnych. Zespół urbanistyczno-architektoniczny tej części Poznania od 1983 r. figuruje w rejestrze zabytków.

Na terenie Sołacza znajduje się wiele blokowisk, zarówno starych, m.in. przy ul. Nad Potokiem, jak i nowoczesnych, m.in. w pobliżu Parku Wodniczki, a także leciwe kamienice, np. przy ul. Nad Wierzbakiem i w rejonie ul. Wojska Polskiego oraz Niestachowskiej.

Niewiele osób wie, że w rejonie Osiedla Sołacz, przy ul. Dojazd znajduje się jeden z największych w Poznaniu kompleksów baraków socjalnych oraz zespół mieszkań treningowych zlokalizowanych przy ul. Drzymały.

Na podstawie "Prognozy demograficznej dla poznańskich jednostek pomocniczych – osiedli do 2050 r.", przekrój wiekowy mieszkańców Sołacza przedstawia się następująco:

ogółem jest 7133 mieszkańców , w tym:

- 1511 osób w wieku 65+
- 1077 osób w wieku 45-59 lat
- 2824 osoby w wieku 18-40 lat
- 1256 osób w wieku 0-17 lat.

Zdaniem poznaniaków, którzy wypowiedzieli się na łamach opracowanej przez nas ankiety, Sołacz jest jedną z najładniejszych dzielnic Poznania, słynącą z dużej liczby terenów zielonych, placów zabaw i obiektów sportowych, idealną do rekreacji i wypoczynku. Spacer po Parku Sołackim sprawiają mieszkańcom Poznania dużą przyjemność.

Zarówno mieszkańcy tego osiedla, jak i inni poznaniacy, chętnie odwiedzają Sołacz ze wzgl. na wielość i różnorodność terenów zielonych, takich jak parki, dzika przyroda czy fragmenty leśne. Osoby znające tę dzielnicę zwracają uwagę na spokojną atmosferę i ciszę, które można tutaj kontemplować.

Chętnie oglądana i podziwiana jest również reprezentacyjna, niska i niezbyt gęsta historyczna zabudowa, wśród której wyróżniają się piękne, poniemieckie wille.

Mieszkańcy Sołacza cenią sobie też bliskość i dobre skomunikowanie z centrum miasta dzięki liniom tramwajowym i autobusowym.

Na Sołaczu można zafundować sobie chwilę wytchnienia od wielkomiejskiego zgiełku. Tereny zielone sprzyjają, ponadto, aktywności sportowej: wiele osób tutaj biega, jeździ na wycieczki rowerowe lub spaceruje.

POTENCJAŁ I ZASOBY SOŁACZA

ZASOBY INFRASTRUKTURALNE

Obszar Sołacza jest dobrze skomunikowany z centrum miasta i innymi dzielnicami. Przebiegają tędy, m.in.:

- linie tramwajowe nr 9 i 11
- linie autobusowe nr: 160, 164, 182, 191 i 193 oraz 236 i 246.

W rejonie Sołacza znajduje się wiele pięknych terenów zielonych i rekreacyjnych, takich jak: Park Sołacki, Jezioro Rusalka, Lasek Gołęciński, Park Wodniczki, Ogród Dendrologiczny (z ok. 700 gatunków drzew i roślin). Sołacz to również ogromne centrum naukowo-dydaktyczne z imponującą infrastrukturą.

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Swoją siedzibę ma tutaj Uniwersytet Przyrodniczy wraz z budynkami Kolegium Cieszkowskiego oraz Kolegium Runego (dawnej siedziby bractwa kurkowego).

Tereny i budynki kampusu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu zajmują znaczną część terytorium sołackiego fyrtila. Do najważniejszych części składowych tego kompleksu należą:

- Kolegium Runego - ul. Wojska Polskiego 52, 60-637 Poznań
- Uniwersyteckie Centrum Medycyny Weterynaryjnej - ul. Wołyńska 33, 60-637 Poznań
- Biocentrum - ul. Wojska Polskiego 28, 60-624 Poznań
- Katedra Chemii - ul. Wojska Polskiego 75, 60-628 Poznań
- Akademik "Przylesie" - ul. Wojska Polskiego 85, 60-625 Poznań
- Collegium Imienia Cieszkowskich zlokalizowane na terenie Ogródu Dendrologicznego UPP - ul. Wojska Polskiego 71c, 60-101 Poznań
- Centrum Kultury Fizycznej - ul. Dojazd 7, 60-995 Poznań
- Wydział Technologii Drewna - ul. Wojska Polskiego 42, 60-624 Poznań
- Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach - ul. Wołyńska 33, 60-637 Poznań
- Wydział Nauk o żywności i Żywieniu - ul. Wojska Polskiego 31, 60-624 Poznań
- Instytut Inżynierii Biosystemów - ul. Wojska Polskiego 50, 60-637 Poznań
- Wydział Ekonomiczno-Społeczny - ul. Wojska Polskiego 28, 60-637 Poznań
- Katedra Biotechnologii i Mikrobiologii Żywności - ul. Wojska Polskiego 48, 60-637 Poznań
- Uniwersyteckie Centrum Medycyny Weterynaryjnej - ul. Szydlowska 43, 60-656 Poznań
- Stołówka - ul. Wojska Polskiego 30, 60-618 Poznań

Wśród tych obiektów na szczególną uwagę zasługują 4 z nich, ze względu na potencjał możliwy do wykorzystania przy realizacji wydarzeń aktywizujących i integrujących społeczność lokalną:

-Ogród Dendrologiczny – to arboretum należące do Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, zlokalizowane w części Gołęcina, zwanej Niestachowie, na terenach Lasku Gołęcińskiego, tuż przy jego granicy z Sołaczem. Liczący ok. 19 ha ogród został założony w 1919 r. jako jednostka dydaktyczna Wydziału Rolniczo-Leśnego UPP. Część ogrodu jest ogrodzona i ma trzy wejścia: główne od ul. Warmińskiej, kolejne - od ul. Niestachowskiej

oraz trzecie - od strony Lasku Gołęcińskiego. Mniej więcej w centrum pierwotnej części założenia istnieje niewielki stawek. Na terenie ogrodu znajduje się ścieżka dydaktyczna „Nasze Drzewa Leśne”. Planowane jest wytyczenie również dwóch innych ścieżek: „Drzewa i krzewy chronione w Polsce” oraz „Inwazyjne rośliny drzewiaste”.

-Kolegium Runego - to piękny, zabytkowy, 2-kondygnacyjny pałacyk zlokalizowany na zbiegu ulic Wojska Polskiego i Wincentego Witosa, wzniesiony w stylu eklektycznym. Budynek powstał w 1914 dla bractwa kurkowego. W sali głównej, będącej reprezentacyjną salą Uniwersytetu Przyrodniczego odbywają się konferencje, wykłady, obrady, a sporadycznie - również występy artystyczne. Na tyłach budynku znajduje się niewielki, letni dziedziniec.

-Budynek i łąki Biocentrum. W skład tego kompleksu wchodzi bardzo przestronny, nowoczesny budynek idealnie nadający się do prowadzenia warsztatów, wykładów, spotkań i innych działań o charakterze edukacyjnym lub kulturalnym. Teren Biocentrum stanowią natomiast rozległe łąki, które przekształcane są stopniowo w łąki edukacyjne. W tworzeniu pierwszej takiej łąki, w 2020 r., aktywnie włączył się CIL Sołacz organizując m.in. spacer i warsztaty przyrodnicze oraz animacje dla dzieci.

-Polana piknikowa położona pomiędzy głównym budynkiem UPP a Kliniką Weterynaryjną, w rejonie ulic Wołyńskiej oraz Szydłowskiej. Jest to polana o dużej powierzchni, wyposażona w zadaszoną scenę oraz źródło prądu. W tej przestrzeni możliwe jest zorganizowanie ogniska, pikników, koncertów, itp. Co roku odbywają się tutaj studenckie Juwenalia.

Szkoły

W otulinie Parku Wodniczki znajduje się budynek XXXVIII Dwujęzycznego Liceum Ogólnokształcącego im. Jana-Nowaka-Jeziorańskiego w Poznaniu wraz z rozległym dziedzińcem. Obiekt ten liczy kilkadziesiąt lat i wymaga przeprowadzenia kompleksowego remontu oraz modernizacji. Szkoła dysponuje aulą, salą gimnastyczną oraz salami dydaktycznymi. Dyrekcja szkoły jest bardzo otwarta na współpracę i działalność społeczną.

Na Gołędzie swą siedzibę ma Zespół Szkół Przyrodniczych. Szkoła ta dysponuje rozbudowaną infrastrukturą i licznymi areałami terenu.

Także na Gołędzie swą siedzibę ma Szkoła Podstawowa "Da Vinci".

Przedszkola i żłobki

Na osiedlu zlokalizowanych jest kilka przedszkoli, głównie prywatnych. Są to, m.in.: "Małe Cuda", "Kogut", Prywatne Przedszkole "Bambini" oraz Przedszkole Montessori - Oddział Bambini. Przy Al. Wielkopolskiej funkcjonuje również od lat duży żłobek publiczny.

Kawiarnie i restauracje

Na terenie Sołacza działa kilka obiektów gastronomicznych, takich jak: "Francuski Łącznik", "Petit Paris", "Zoffee Coffee", "Pod Sosenką", "Rusałka" oraz nowa restauracja "Meridian",

dawniej "Port Sołacz". Nowym właścicielem obiektu jest Grupa MTP (Międzynarodowe Targi Poznańskie), która zadeklarowała gotowość współpracy przy realizacji wydarzeń kulturalnych na rzecz społeczności lokalnej.

ZASOBY I POTENCJAŁ SPOŁECZNY

Społeczność **XXXVIII.** **Dwujęzycznego** **Liceum** **Ogólnokształcącego**
im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego

Na terenie Sołacza aktywnie działa społeczność XXXVIII Dwujęzycznego Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego z siedzibą przy ul. Drzymały 4/6 w Poznaniu. Szkoła jest zaangażowana w realizację wielu projektów o charakterze społecznym i niezwykle otwarta na współpracę. Efektem tej współpracy było m.in. "Ogrodu Marzeń" na dziedzińcu szkoły.

Nieformalna Grupa Inicjatywna "Pomoc dla Baraków"

Od 2018 roku, na terenie baraków komunalnych przy ul. Dojazd działa bardzo prężnie i w sposób niezwykle zorganizowany Nieformalna Grupa Inicjatywna "Pomoc dla Baraków". W ramach tej inicjatywy wsparciem objętych jest ok. 30 rodzin i osób samotnych, czyli w sumie ponad 80 mieszkańców.

Franciszek: *"Jesteśmy nieformalną grupą mieszkańców Poznania, dla których ważne jest pomaganie. Pragniemy na co dzień wspierać osoby chore, starsze, ubogie, wykluczone, niepełnosprawne. W działaniu kierujemy się ideą godności człowieka. W ramach Inicjatywy społecznej „Pomoc dla baraków” staramy się wspierać naszych Podopiecznych w dwóch kierunkach: pomocy akcyjnej i pomocy długofalowej."*

Grupa inicjatywna prowadzi na rzecz mieszkańców baraków następujące działania: pomoc żywnościową, wyposażenie mieszkań, zaopatrzenie w ubrania i środki czystości, zakup art. medycznych, wsparcie w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w poszukiwaniu pracy.

Aktywiści grupy prowadzą działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu oraz samotności, szczególnie wśród osób starszych – angażując w akcje licznych wolontariuszy, którzy odwiedzają seniorów w ich mieszkaniach, rozmawiają, spędzają wspólnie czas, a na święta przynoszą paczki żywnościowe oraz przygotowane przez siebie potrawy i składają życzenia.

Na rzecz dobra podopiecznych rozwijana jest współpraca z Urzędem Miasta Poznania, Zarządem Komunalnych Zasobów Lokalowych, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, organizacjami pozarządowymi, Caritas Archidiecezji Poznańskiej, wolontariatami szkolnymi oraz wieloma przedsiębiorcami. Łącznie w te akcje angażuje się nawet 210 wolontariuszy, a w zbiórki pieniędzy, żywności, środków czystości i mebli angażują się setki mieszkańców Poznania.

Liderzy Grupy Inicjatywnej uwrażliwiają poznanianki i poznaników na sytuację, z jaką zmagają się najubożsi mieszkańcy baraków. Przedstawiciele inicjatywy są systematycznie

zapraszani przez lokalne media, publikują informacje o swoich działaniach na Facebook'u oraz prowadzą zbiórkę pieniędzy przy współpracy Caritas Archidiecezji Poznańskiej

Towarzystwo Przyjaciół Sołacza

Od wielu lat działa na tutejszym terenie Towarzystwo Przyjaciół Sołacza, które zajmuje się m.in. działalnością kulturalną. Towarzystwo organizuje co roku w Parku Sołackim słynne "Koncerty Sołackie". Członkowie Towarzystwa angażują się również systematycznie w akcję "Sprzątania Świata" oraz "Wiosenne Porządki". Organizują też wspólne wyjazdy integracyjne i spotkania.

Aktywni mieszkańcy

Wielu mieszkańców naszej dzielnicy stara się działać aktywnie na rzecz wspólnego dobra inicjując różne akcje społeczne. Prowadzą też grupy sąsiedzkie na Facebooku. Jedną z takich osób jest pan Marcin Kentzer-Nowakowski, który systematycznie organizuje akcje porządkowe na naszym osiedlu.

Organizacja "Rozbrat"

Na Sołacz aktywnie działa organizacja anarchistyczna "Rozbrat" będąca grupą osób walczących z tzw. patodeweloperką na Sołacz. Grupa ta ma na swym koncie ogromny sukces związany z ocaleniem terenu ogródków działkowych od zakusów deweloperów. Na odzyskanym terenie utworzono Wolny Ogród Miejski Bogdanka - "WOMB", w którym realizowane są różnorodne działania prospołeczne.

Rada Osiedla Sołacz

Rada Osiedla Sołacz działa sprawnie i ma na swym koncie wiele sukcesów. Jednym z ważniejszych jest doprowadzenie do uchwalenia w 2021 r. po latach wysiłków i starań, Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla części Sołacza. Plan ten chroni zielone tereny Sołacza przed niekontrolowaną i niechcianą zabudową.

ANALIZA PODJĘTYCH DZIAŁAŃ I OSIĄGNIĘTYCH REZULTATÓW

WSPÓŁPRACA Z MIESZKAŃCAMI

W 2022 r., podobnie, jak w latach ubiegłych, CIL SOŁACZ organizował spotkania z mieszkańcami. Podczas tych wydarzeń starano się określić problemy i potrzeby społeczności osiedla. Wyjaśnialiśmy czym jest CIL, jaki ma program i na czym polega praca metodą Organizowania Społeczności Lokalnej (OSL). Badaliśmy możliwości podjęcia współpracy oraz obszary, w których ta współpraca byłaby celowa. Gdzie było to możliwe - proponowaliśmy współpracę partnerską lub zachęcaliśmy do podjęcia wspólnych działań na rzecz rozwoju społeczności naszego osiedla.

Efektom tych spotkań była, m.in. realizacja 6 inicjatyw oddolnych zgłoszonych przez mieszkańców Sołacza.

PARTNERSTWA LOKALNE

W 2022 r. rozwijaliśmy współpracę z dotychczasowymi partnerami oraz zawiązywaliśmy nowe partnerstwa.

Kontynuowaliśmy współpracę, m.in. z Radą Osiedla Sołacz, XXXVIII Dwujęzycznym Liceum Ogólnokształcącym im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego w Poznaniu przy ul. Drzymały 4/6 (DLO nr 38), lokalnymi działaczami społecznymi oraz Towarzystwem Przyjaciół Sołacza.

Owocem tej współpracy było zorganizowanie szeregu działań aktywizujących, integrujących i włączających mieszkańców.

DZIAŁANIA AKTYWIZUJĄCE I INTEGRUJĄCE MIESZKAŃCÓW

W 2022 r. CIL SOŁACZ, we współpracy z partnerami lokalnymi lub samodzielnie, zorganizował 7 działań aktywizujących i integrujących mieszkańców:

- 11.04.2022 r. - 31.12.2022 r. - organizacja cotygodniowych spotkań klubów seniora "Sołacz" i Niezapominajka",
- 11.04.2022 r. - 31.12.2022 r. - prowadzenie giveboxa sąsiedzkiego,
- 24.09.2022 r. - współorganizacja festynu szkolnego wraz z 38. DLO,
- 16.09.2022 r. - zorganizowanie akcji sprzątnięcia świata,
- 26.06.2022 r. - współorganizacja festynu rodzinnego "Cudowne Lato" wraz z przedszkolem "Małe Cuda"
- 22-30.04.2022 r. - przeprowadzenie akcji "Wiosenne porządki",
- 20.11.2022 - 23.12.2022 r. - prowadzenie kursów języka polskiego dla Ukraińców.

INICJATYWY ODDOLNE MIESZKAŃCÓW

W ramach projektu CIL SOŁACZ w 2022 r. zrealizowanych zostało 6 oddolnych inicjatyw zgłoszonych przez mieszkańców Sołacza:

- 20.12.2022 r. - zorganizowanie koncertu
- 20.12.2022 r. - zorganizowanie spotkania przedświątecznego,
- 21.11.2022 r. - zorganizowanie potańcówki,
- 22.10.2022 r. - zorganizowanie pikniku rodzinnego z atrakcjami,
- 19.07.2022 r. - 31.08.2022 - przeprowadzenie letnich warsztatów tańca tahitańskiego
- 15.04.2022 r. - zorganizowanie spotkania przedświątecznego.

PROBLEMY I POTRZEBY MIESZKAŃCÓW SOŁACZA

PROBLEMY INFRASTRUKTURALNE

Do problemów infrastrukturalnych mieszkańcy Sołacza zaliczyli w szczególności:

1. **Podmokłość terenu oraz brak lub niewydolność kanalizacji burzowo-deszczowej**, a także **awaryjność odpływów ściekowych** w pasach wielu ulic, m.in. w rejonie ul. Wołyńskiej i Śpiewaków, co wiąże się okresowymi podtopieniami budynków mieszkalnych, placów zabaw, itp., a nawet zalaniem całych, wielohektarowych obszarów. Taka sytuacja miała miejsce, m.in. w 2021 r., gdy w wyniku silnych opadów deszczu pod wodą znalazł się Park Wodniczki oraz rejon ul. Nad Wierzbakiem i Nad Potokiem, co spowodowało wielkie szkody w infrastrukturze, w tym szkody w lokalach mieszkalnych oraz użytkowych.
2. **Fatalny stan sanitarny stawów sołackich** ze wzgl. na spływające tam ścieki i inne zanieczyszczenia. Temat ten przewija się w debacie publicznej od lat, jednak wciąż pozostaje nierozwiązany.
3. Trwający od wielu lat **konflikt interesów pomiędzy mieszkańcami Sołacza a deweloperami** dot. rozbudowy Parku Sołackiego, budowy nowych bloków mieszkalnych w pobliżu Parku Wodniczki oraz prób likwidacji ogródków działkowych i terenów zielonych. Niepokój mieszkańców wzbudzają coraz to nowe inwestycje deweloperów, którzy "wdzierają się w tereny zielone swoimi pseudo-apartamentowcami". Szczególnie jest to widoczne w rejonie Parku Wodniczki, gdzie sprzeciw i bezradność mieszkańców wobec patodeweloperki przejawia się niekiedy nawet aktami wandalizmu.
4. **Dzikię przejście dla pieszych** w rejonie ul. Wołyńskiej i Śpiewaków, stanowiące zagrożenie dla ruchu samochodowego oraz pieszych.
5. **Rowery i hulajnogi jeżdżące po chodnikach** stanowią spore zagrożenie dla życia i zdrowia mieszkańców. Rowerzyści nagminnie poruszają się szlakami komunikacyjnymi przeznaczonymi do ruchu pieszych, łamiąc tym samym przepisy drogowe. Bardzo niebezpieczni są również użytkownicy hulajnóg, którzy niejednokrotnie mkną chodnikami z zawrotnymi prędkościami nie zważając na pieszych. Szczególnie trudna sytuacja występuje

przy wyjściu z Parku Sołackiego w pobliżu "Zielonej Budki" oraz na pobliskim przystanku tramwajowym przy ul. Wołyńskiej, gdzie skracają tory tramwajowe. W tym miejscu zbiega się przejście dla pieszych, chodnik, ścieżka dla rowerów oraz wyjście z Parku Sołackiego. Jest to bardzo niebezpieczne miejsce, ponieważ liczne rowery mkną tam z dużymi prędkościami przemieszczając się z centrum miasta w kierunku Gołęcina lub w przeciwnym kierunku. Stwarza to duże zagrożenie dla pieszych, szczególnie osób wychodzących z Parku Sołackiego oraz pasażerów znajdujących się na przystanku tramwajowym. W miejscu tym bardzo przydałyby się pionowe i poziome ostrzegawcze znaki drogowe.

6. Przeciążenie głównych arterii drogowych w rejonach ulic Wojska Polskiego, Nad Wierzbakiem, Alei Wielkopolskiej oraz Wołyńskiej. Mieszkańcy w.w. ulic skarżą się na nadmierne nasilenie ruchu samochodowego w tej okolicy oraz niemożliwy do wytrzymania smród spowodowany spalinami emitowanymi przez nieustannie przejeżdżające tamtędy samochody. Z tego względu dyskusyjna jest również lokalizacja osiedlowego placu zabaw w rejonie ulic Wojska Polskiego, Nad Wierzbakiem i Nad Potokiem oraz plany jego rozbudowy jeszcze bliżej dużego skrzyżowania.

W opinii mieszkańców, wprowadzenie elektrycznego autobusu linii 160 w znacznym stopniu przyczynia się do poprawy powietrza w tej okolicy i zmniejsza emisję gazów.

7. Zanieczyszczenie powietrza związane z przesileniem ruchu drogowego oraz nieprawidłowościami w ogrzewaniu lokali. Szczególny problem w tym względzie stanowi kompleks baraków socjalnych przy ul. Dojazd, które nie wpisują się w obowiązujące standardy efektywności energetycznej budynków i ogrzewane są za pomocą węgla w przestarzałych piecach.

Dla niektórych mieszkańców ogromną bolączką stanowi niezwykle uciążliwe sąsiedztwo osób, które swe niewielkie posesje wykorzystują jako bezpłatny parking dla ciężkiego sprzętu, takiego jak koparko-ładowarki. Pojazdy takie eksploatowane są na co dzień w usługach. Tego typu maszyny, zaparkowane pod oknami sąsiadów, wymagają długiego czasu rozruchu, wydzielając przy tym ogromne ilości śmierdzących spalin, które wlatują bezpośrednio do sąsiednich domów poprzez otwory okienne, zatruwając notorycznie mieszkających tam ludzi.

Mieszkańcy bloków przy ul. Wojska Polskiego, skarżą się także, że życie zatrzuwa im dym wydobywający się z kominów domów jednorodzinnych sąsiadujących z tymi blokami.

8. Brak domu kultury "z prawdziwego zdarzenia".

Cały, 2-kondygnacyjny budynek osiedlowego Centrum Kultury "Wierzbak", zlokalizowany przy ul. Wojska Polskiego 6/8, znajduje się we władaniu Spółdzielni Mieszkaniowej "Jeżyce", która dzierżawi ten obiekt prywatnym przedsiębiorcom na działalność typowo usługową. I tak, większość powierzchni zajmuje "Chata Polska". Pozostałe lokale na parterze przeznaczone są pod kwiaciarnię, usługi AGD oraz aptekę. Na działalność centrum kultury pozostają raptem 3 sale na I piętrze, ale i one nie są przeznaczone stricte na kulturę, gdyż główny trzon działalności ośrodka stanowi gastronomia, której podporządkowane są wszystkie pozostałe sfery jego aktywności. Centrum obiektu jest rozległa stołówka, w której gotowane i wydawane są obiady. Natomiast główna sala przeznaczona jest przede wszystkim pod wynajem na prywatne, zamknięte imprezy okolicznościowe z obsługą gastronomiczną, którą zapewnia zarządca obiektu. Ponadto, wszystkie 3 sale są bardzo oblegane i w

najbardziej atrakcyjnych terminach popołudniowo-wieczornych pozostają zajęte przez stałych użytkowników. Szalę goryczy przelewa stan techniczny ośrodka, który wymaga pilnego, kompleksowego remontu. Do wymiany są przede wszystkim instalacje elektryczne, które, podobnie, jak wystrój, pamiętają czasy PRL-u. Bardzo znaczący jest fakt, że obiekt nie jest dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami. Na I piętro, gdzie mieści się tzw. "centrum kultury" prowadzą jedynie wielostopniowe, strome, wysokie schody, co uniemożliwia wstęp m.in. wielu seniorom i osobom mającym problem z poruszaniem się, czy opiekunom z małymi dziećmi.

9. Brak profesjonalnej sali kinowo-widowiskowo-teatralnej.

Na terenie Sołacza niezbędna jest sala, w której mogłyby odbywać się pełnowymiarowe spektakle teatralne, seanse filmowa lub inne widowiska oraz imprezy kulturalne i rozrywkowe. Tego typu sale w Poznaniu należą niestety do rzadkości, a te które istnieją, znajdują się zazwyczaj w bardzo złym stanie technicznym lub oblegane są ponad miarę przez rzeszę organizatorów różnych wydarzeń kulturalno-artystycznych. W Centrum Kultury w ogóle "Wierzbak" nie ma tego typu sali. Znajdujące się tam pomieszczenie ze sceną nie spełnia odpowiednich wymogów technicznych ani gabarytowych. Brakuje m.in. bardzo ważnego elementu konstrukcyjnego, tj. pochyłej powierzchni pod miejsca przeznaczone dla publiczności. Ponadto, sama scena nie posiada odpowiednich wymiarów - jest bardzo niewielka i nadaje się jedynie do wystawiania bardzo małych sztuk. Co więcej, w miejscu sceny, na co dzień znajduje się magazyn! Stan techniczny tej sali jest krytyczny. Remontu wymagają, m.in. wszystkie instalacje. Kurtyny są niesprawne. Co więcej, sala ta zlokalizowana jest na bardzo wysokim, I piętrze, co uniemożliwia dostęp osobom ze szczególnymi potrzebami. Na piętro prowadzą jedynie bardzo strome i wysokie schody. Sala ta, podobnie jak cały budynek CK Wierzbak znajduje się w posiadaniu Spółdzielni Mieszkaniowej "Jeżyce", która wynajmuje ten obiekt prywatnemu przedsiębiorcy na działalność usługową. W efekcie, sala ta wynajmowana jest głównie na prywatne, zamknięte imprezy komercyjne, takie, jak stypy, wesela i inne uroczystości rodzinne, których istotę stanowi strefa gastronomiczna, zapewniana przez głównego najemcę tego budynku. Dla zarządcy CK Wierzbak działalności gastronomicznej jest podstawowym przedmiotem działalności, pozwalającym na jako takie utrzymanie obiektu. Wszelka inna działalność: kulturalna czy edukacyjna podporządkowana jest podstawowej działalności gastronomicznej i traktowana marginalnie. Taki stan rzeczy odzwierciedla bardzo uboga oferta kulturalna ośrodka.

Brak domu kultury "z prawdziwego zdarzenia" oraz brak profesjonalnej sali kinowo-widowiskowo-teatralnej stanowią jedną z głównych przyczyn marazmu kulturalno-artystycznego na terenie osiedla Sołacz.

10. Brak miejsca do prowadzenia działalności kulturalnej, integracyjnej lub edukacyjno-kulturalnej. Gdyby nie życzliwość i otwartość dyrekcji XXXVIII Dwujęzycznego Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego przy ul. Drzymały w Poznaniu - to działalność ta byłaby mocno ograniczona lub wręcz niemożliwa.

Duże podmioty publiczne, takie jak: Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu (UPP) i podległa jej szkoła - Zespół Szkół Przyrodniczych, nie są bowiem zainteresowane współpracą w tym względzie. Mimo, iż Instytucje te dysponują potężnym zapleczem lokalowym - to wykorzystują je niemal wyłącznie na własne potrzeby. Skorzystanie z infrastruktury UPP wiąże się z bardzo wysokimi kosztami lub jest w ogóle niemożliwe. We władaniu UPP

znajduje się, na przykład, Kolegium Rungego z okazałą salą kameralną. Niestety, jak dowiadujemy się z rozmowy z kierownikiem tego obiektu, sala ta jest wykorzystywana wyłącznie przez społeczność uczelni i na potrzeby tejże społeczności. Możliwy jest jedynie najem typowo komercyjny, którego cena, wynosząca aktualnie ok. 3000 zł jest zaporowa dla przeciętnego organizatora działalności kulturalnej.

11. Brak miejsca spotkań

Pomimo istnienia na tym terenie kilku kawiarni i restauracji, mieszkańcy nadal odczuwają spory niedosyt pod tym względem. Brakuje im w szczególności miejsca spotkań towarzyskich oraz sąsiedzkich.

12. Za mało zieleni w pobliżu głównych arterii komunikacyjnych

Mieszkańcy Sołacza zwracają dużą uwagę na aspekt ekologiczny otaczającej ich przestrzeni. Niepokoi ich m.in. nieuzasadniona wycinka starych drzew. Przykładem jest m.in. teren przed "Chatą Polską", w pobliżu ul. "Wojska Polskiego", gdzie usunięte zostały 3 duże drzewa. Brak tych roślin jest bardzo odczuwalny, zwłaszcza w upalne dni, kiedy doskwiera słoneczny żar i asfalt bardzo mocno się nagrzewa.

Mieszkańcy zwracają również uwagę, że w przestrzeni "od ul. Nad Wierzbakiem do ul. Wołyńskiej jest nieuporządkowana zieleń. Brak klombów kwiatowych." Ich zdaniem, również "większa ilość kwiatów urozmaiciłoby teren Sołacza".

13. Problem koszy na śmieci

Problemem okazuje się również niedostatek koszy na śmieci. - "Na przystankach autobusowych panuje totalny bałagan - brak koszy na pety i śmieci. Jeden kosz nie wystarcza." - "Za mało jest koszy na śmieci przy przystankach autobusowych i tramwajowych: powinny być minimum po 2 kosze."

14. Problem z miejscami parkingowymi

Sołacz jest miejscem chętnie odwiedzanym przez poznaniaków. Wiążą się z tym problemy z parkowaniem. Dają one znać o sobie szczególnie podczas dużych imprez sportowych na Golęcinie. Wtedy na Sołacz zjeżdżają się rzesze sportowców oraz kibiców, którzy parkują tu swe samochody. Niestety, teren POSiRU nie jest przygotowany na tak duży ruch samochodów. Kierowcy parkują więc, "gdzie tylko się da", niekiedy nawet w samym sercu parku. Zdarza się też, że kierowcy przejeżdżają bezpośrednio przez park, dewastując tereny zielone, by zaparkować w wąskich uliczkach, które robią się wtedy nieprzejezdne.

PROBLEMY I POTRZEBY SPOŁECZNE

Problemy grup defaworyzowanych

Jedną z największych bolączek na terenie naszego osiedla są problemy i potrzeby mieszkańców baraków socjalnych przy ul. Dojazd oraz ich otoczenia. Kwestia ta wyraźnie wybija się na prowadzenie, jeśli chodzi o przedmiot naszej diagnozy. Problematykę tę rozpoznaliśmy jako jedną z pierwszych i została ona potwierdzona w toku naszych dalszych badań. Dzięki informacjom pozyskanym od młodego, lokalnego działacza niezwykle zaangażowanego w sprawy mieszkańców baraków, dowiedzieliśmy się, że w barakach mieszka około 140 osób, które mierzą się na co dzień

z wieloma poważnymi problemami życiowymi. Począwszy od trudnych sytuacji rodzinnych, przez kwestie finansowe związane z zadłużeniem, po wykluczenie społeczne.

Najpoważniejszymi problemami mieszkańców baraków są:

SAMOTNOŚĆ, która jest najbardziej bolesnym problemem wśród osób starszych. Brak bliskich i trudny kontakt z sąsiadami sprawiają, że wielu z nich całe dni spędza samotnie.

SKRAJNE UBÓSTWO dotyka tu bardzo wiele rodzin. Nierzadko zdarzają się osoby głodne, bez środków do życia, osoby, którym niezwykle ciężko jest związać koniec z końcem. Do tego dochodzi zadłużenie, niepospłacane kredyty, czy tragiczny stan mieszkania.

CHOROBY i NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ często powiązane są z innymi trudnościami, choćby materialnymi. Wśród mieszkańców baraków nie brakuje osób poruszających się na wózkach, leżących, ludzi zmagających się z przewlekłymi chorobami, np. nowotworami, a także osób z niepełnosprawnościami o podłożu psychicznym.

WYKLUCZENIE SPOŁECZNE - nierzadko spowodowane przez uzależnienia, problemy rodzinne czy przemoc domową. Wiele rodzin utrzymuje się z zasiłków, nie starając się o podjęcie pracy i wyjście „do miasta”. Większość dzieci wychowuje się w bardzo trudnych warunkach.

PROBLEMY PRAWNE. Trudności w załatwianiu ważnych spraw urzędowych to częsta sytuacja, będąca przyczyną wielu różnych komplikacji prawnych.

Wielowymiarowe i wielkoskalowe problemy mieszkańców baraków znajdują swe reperkusje na zewnątrz. Pracownicy z pobliskich zakładów należących do Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu skarżą się m.in. na butelki po alkoholu, opakowania po papierosach, pety i inne śmieci pozostawiane non stop, i to w sporych ilościach, na terenach dydaktycznych przyległych do nich terenach zielonych, należących do UPP oraz na zaczepki ze strony pijanych mężczyzn.

Mieszkańcy Sołacza zwracają uwagę na potężne ilości CO₂ oraz wielu innych szkodliwych substancji, które wydobywają się z kominów baraków. Gęsty dym i fotor zapach wskazują na to, że ich lokatorzy palą węglem w niesprawnych piecach lub w nieprawidłowy sposób. Najprawdopodobniej też spalają w nich śmieci. Ta sytuacja, podobnie jak urągające godności człowieka warunki lokalowe oraz inne, wymienione wyżej, problemy mieszkańców baraków i ich otoczenia, wymagają niezwłocznego uregulowania.

Ponadto, mieszkający w barakach mężczyźni zachowują się niejednokrotnie agresywnie terroryzując społeczność osiedla.

Problemy i potrzeby seniorów

Sołacz zamieszkuje wielu seniorów. Osoby starsze często skarżą się na samotność i niewystarczające środki do życia.

Problemy dzieci i młodzieży

Niektórzy młodzi ludzie nie widzą dla siebie perspektyw, inni są przemęczeni nauką.

Dzieci często nie radzą sobie z nauką. Rodzice za dużo pracują i nie mają czasu dla rodziny.

Problemy w relacjach społecznych

Wiele osób nie zna swoich sąsiadów lub nie utrzymuje z nimi kontaktów. Wpływa to negatywnie na relacje i współpracę.

Potrzeba większej liczby wydarzeń kulturalnych

Zdaniem mieszkańców Sołacza - "w dzielnicy brakuje występów, koncertów. Przydałoby się więcej atrakcji." - "Potrzeba organizacji większej liczby wydarzeń kulturalnych dostępnych również dla innych mieszkańców Poznania, aby wyjść z ofertą do szerszej społeczności i promować dzielnicę."

Potrzeba aktywności fizycznej

Mieszkańcy Sołacza wysoko cenią inicjatywy sportowe realizowane na terenie osiedla. - "Ciekawym pomysłem jest Trener Miejski AWF, dzięki któremu dzieci mogą aktywnie i ciekawie spędzać czas."

Skutki pandemii

Wiele osób, zwłaszcza starszych, nadal odczuwa skutki pandemii.

Najbardziej brakowało im wtedy wyjść kulturalnych oraz kontaktu z bliskimi.

W czasie pandemii dokuczał brak możliwości wyjść w miejsca publiczne. Wiele osób, szczególnie starszych, bało się wychodzić z domu w obawie przed wirusem.

Pandemia wpłynęła na rozluźnienie więzi społecznych i ograniczyła możliwości uczestniczenia we wszelkich aktywnościach związanych ze spotykaniem się ludzi.

Wiele osób skarży się na stany depresyjne związaną z izolacją podczas pandemii.

Skutki wojny na Ukrainie

Wraz z wybuchem wojny za naszą wschodnią granicą, pojawiła się także na naszym osiedlu grupa imigrantów z Ukrainy, którzy mieli problemy z podstawową komunikacją werbalną. Pilnie potrzebna była organizacja intensywnych kursów języka polskiego dla tych osób na różnych poziomach zaawansowania.

WNIOSKI I REKOMENDACJE NA PRZYSZŁOŚĆ

W związku z przeprowadzoną diagnozą nasuwają się istotne wnioski i rekomendacje do dalszych działań.

Działania z mieszkańcami baraków przy Dojeździe

Ważną kwestią pozostają problemy mieszkańców ulicy Dojazd i jej okolic. Dostrzegamy pilną potrzebę działań w środowisku lokalnym na tej ulicy. Osoby zaangażowane w te kwestie zaproponowały różne inicjatywy dla mieszkańców, np. "letnie kino dojazdowe", wspólną potańcówkę osiedlową, wspólne upiększenie przestrzeni, np. przez malowanie ławek, przystanków, murów domów, garaży, itp., aby sama ulica stała się piękniejsza i lepiej się w niej żyło."

W szczególności, zwiększyć należy ofertę pomocową kierowaną do dzieci i młodzieży zamieszkującej uboższe rejony osiedla, takie jak, m.in. projekty profilaktyczne i animacyjne, np. w formie streetworkingu.

Od 2021 r. na terenie baraków działa aktywnie grupa młodych aktywistów ze stowarzyszenia "Rezerwat", którzy pracują z dziećmi i młodzieżą z tutejszych baraków metodą streetworkingową. Ich zdaniem: "Pożądane są wszelkie inicjatywy włączające mieszkańców niżej uposażonych w życie dzielnicy, mogące zintegrować wszystkich mieszkańców, np. kino osiedlowe, festyny, imprezy sportowe, działania dla młodzieży, gry miejskie, koncerty, itp."

W kolejnych latach planowane jest kontynuowanie działalności świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży z ul. Dojazd, w której mogą odrabiać lekcje, uczestniczyć w warsztatach i zabawach, a także się dożywić."

Wydarzenia kulturalne

Wśród zaproponowanych przez mieszkańców działań znalazły się: "pikniki rodzinne, spacerzy sąsiedzkie, plenerowe koncerty oraz wydarzenia dla dzieci i młodzieży, gry miejskie, grille sąsiedzkie, potańcówki, itp."

Zajęcia z seniorami

Rekomenduje się podjęcie różnorodnych działań aktywizujących i integrujących seniorów, m.in. prowadzenie i rozwój istniejących klubów seniora.

Działania integrujące imigrantów z Ukrainy

Dla naszych sąsiadów z za wschodniej granicy rekomendowane jest dalsze wsparcie w opanowaniu języka polskiego oraz organizowanie działań integrujących ze społecznością lokalną.

Rozwiązywanie problemów infrastrukturalnych

Wskazane jest, by odpowiednie wydziały Urzędu Miasta Poznania zajęły się zdiagnozowanymi problemami infrastrukturalnymi, z którymi borykają się mieszkańcy poznań.

ŹRÓDŁA

Wszelkie inicjatywy podejmowana w ramach CIL-u SOŁACZ realizowane były w ten sposób, aby jak najlepiej poznać problemy i potrzeby mieszkańców tego osiedla.

Podczas przeprowadzanych wywiadów, rozmów i ankiet mieszkańcy wyrażali swoje opinie.

1. Rozmowy
2. Ankiety
3. Wywiady
4. Analiza danych zastanych
5. Obserwacje